

QUÈ ÉS UN CIE?

Dossier informatiu

Fundació Migra Studium
Carrer Palau 3. 08002 Barcelona.
Tel. 934 120 934
sensibilitzacio@migrastudium.org
www.migrastudium.org

INDEX

1. Els Centres d' Internament d'Estrangers (CIE)
2. Quants CIEs hi ha a Espanya?:
3. Qui hi ha en els CIE?
4. Condicions dels Centres d'Internament d'Estrangers (CIE)
5. L'internament és una privació de llibertat.
6. L'internament és una mesura cautelar. Relació entre internament i expulsió
7. Es el mateix devolució que expulsió?
8. Es pot evitar un internament?
9. Què fem els voluntaris/ies de Migra Studium quan visitem el CIE de Barcelona (Zona Franca)
10. Posicionament

1. Els Centres d'Internament d'Estrangers (CIE)

Són establiments públics de caràcter no penitenciari on s'ingressa a ciutadans estrangers pendents de ser expulsats del territori nacional

És el lloc físic, l'establiment arquitectònic en el qual es porta a compliment la mesura cautelar de l'internament.

Els CIE són centres administratius, gestionats pel Ministeri de l'Interior, la custòdia, organització i maneig estan a càrrec de la Direcció General de la Policia. Excepte les persones de Creu Roja i els professionals de la salut que atenen a l'habitable d'infermeria o farmaciola, tots els treballadors al CIE són funcionaris adscrits al Cos Nacional de Policia.

Els CIE no són centres penitenciaris, ni presons, segons el sentit de la llei. Això, evidentment, contrasta amb la realitat de l'internament i de les condicions dels centres.

Per a cada CIE es designen els jutges d'instrucció en funcions de control

2. Quants CIEs hi ha a Espanya?:

8 CIEs

3. Qui hi ha en els CIE?

- Estrangers que es troben irregularment en el territori espanyol
- Estrangers que acaben d'entrar a Espanya (per pastera, Ceuta i Melilla)
- Estrangers que han complert o estan a punt de complir pena de presó a Espanya.

4. Condicions dels Centres d'Internament d'Estrangers (CIE)

- Els interns estan privats de la llibertat ambulatoria (no poden sortir d'allà) durant un màxim de 60 dies. Després: expulsió o llibertat.
- L'entrada la dictamina una ordre judicial.
- Dormen en cel·les de 3-6 persones
- Depèn del Ministeri d'Interior i són "gestionats" per la Policia Nacional segons un Reglament Intern, (de l'any 2013) aplicat (arbitràriament) per la direcció de cada CIE. Estan vigilats per la policia nacional que porta armes
- Poden fer servir el seu mòbil només si no porta càmera ni internet (no smartphones)
- Poden rebre visites de familiars, amics i ONGs a través d'uns locutoris de visites.
- Des de 2006, hi ha hagut 4 morts al CIE Zona Franca.

5. L'internament és una privació de llibertat

L'internament és una mesura cautelar que comporta la privació de llibertat.

La llibertat de circulació o llibertat deambulatòria és un dret fonamental recollit en els arts. 17 i 19 de la Constitució espanyola.

Les mesures restrictives de la llibertat són costoses i s'ha de justificar la seva necessitat.

Algunes d'aquestes mesures restrictives són les prohibicions de comunicació o d'aproximació a les dones víctimes de violència de gènere que s'imposen als maltractadors, o l'obligació de personar-se periòdicament davant una autoritat mentre algú és investigat judicialment.

Però més greus més delicades que les mesures restrictives de llibertat són les privatives de llibertat.

5.1. TIPUS DE PRIVACIÓ DE LLIBERTAT

Hi ha tres tipus de privació de llibertat:

- De curta durada. Fins a les 72 hores. L'exemple és la detenció a comissaries i a les sales aeroportuàries de trànsit.
- De mitjana durada. L'exemple és l'internament al Centre d'Internament d'Estrangers (CIE), que pot arribar als 60 dies.
- De llarga durada. És l'empresonament a la presó. A Espanya, pot arribar fins als 40 anys de durada, per a alguns delictes i circumstàncies.

6. L'internament és una mesura cautelar

L'internament només es pot acordar com a mesura cautelar, de manera preventiva. Això vol dir dues coses:

1. Que és temporal i ha de durar el temps just i imprescindible per servir a la fi que persegueix. Això vol dir que en el moment en què la fi que pretén l'internament esdevingui impossible o irrealitzable, per qualsevol raó, la mesura cautelar ha de parar. O sigui, que un internament ha de durar com a màxim 60 dies, però pot acordar-se per períodes menors (25, 30, 40 dies ...), si es considera que aquest termini inferior és el necessari i imprescindible per dur a terme la finalitat última.
2. Que no és una sanció en si mateix, sinó que l'internament és mitjà per assegurar un altre fi diferent: el compliment d'una sanció (una expulsió o una devolució) . L'internament no té entitat pròpia, sinó que depèn sempre d'un procediment sancionador previ, en què es pugui acordar o s'hagi acordat ja una sanció d'expulsió o de devolució.

6.1. RELACIÓ ENTRE INTERNAMENT I EXPULSIÓ:

Tot internament pressuposa una expulsió o una devolució, però no tota expulsió o devolució pressuposa un internament. És a dir, una persona migrant pot ser sancionada amb l'expulsió i ser expulsada sense passar per un CIE ni patir internament. Simplement, es pot produir l'expulsió a través d'una detenció a comissaria per termini inferior a 72 hores.

A aquestes expulsions sense internament se les coneix com expulsions exprés. Segons dades de 2016, el 70% dels retorns forçosos a Espanya són devolucions exprés. Només el 30% dels retorns forçosos es realitza des dels CIE.

En definitiva, tot internament requereix d'una ordre judicial d'expulsió (o devolució).

7. És el mateix devolució que expulsió?

No és el mateix, són sancions diferents que responen a infraccions diferents. En la Llei d'Estrangeria, que és de l'any 2000, està previst un procediment administratiu sancionador que consisteix en la devolució. altres procediments sancionadors acaben en expulsió.

El sistema legal de la Llei d'Estrangeria, es resumeix en tres infraccions bàsiques i tres sancions (o respostes punitives) a aquestes infraccions:

1. Intentar entrar a Espanya de manera irregular per lloc fronterer. La sanció és el rebuig en frontera o la prohibició d'entrada. Aquestes mesures són les que s'apliquen a les persones que arriben a Espanya a través d'aeroports, ports de mar o fronteres terrestres (la Jonquera, per exemple), que són els llocs fronterers pels que arriben les persones a Espanya.
2. Intentar entrar a Espanya de manera irregular per un lloc que no és fronterer (en pastera per exemple). La sanció és la devolució.
3. Romandre a Espanya de manera irregular. La sanció és l'expulsió. Tant les prohibicions d'entrada, les devolucions o les expulsions són altres formes de dir retorns, que és l'expressió que s'utilitza en les directives de la Unió Europea.

8. Es pot evitar un internament?

Sí, com s'ha dit abans, les autoritats intenten estalviar-se l'internament i expulsar les persones migrants en un termini inferior de 72 hores, a través de les expulsions exprés. No obstant això, des del punt de vista del migrant, hi ha raons per evitar un internament. Les primeres raons que podem enumerar es troben ja en la legislació. Així, no poden ser sotmesos a internament:

- Els menors de edat.
- Les persones de l'art. 57.5 i 57.6 de la Llei d'Estrangeria.
- Els sol·licitants d'asil.

També poden al·legar altres raons, com les circumstàncies d'arrelament:

- Comptar amb vincles familiars amb estrangers residents o amb espanyols. La relació de parentiu ha de ser el més propera possible:

fills, pares, avis, cònjuge, parella de fet. En el cas de fills o familiars, si aquests familiars viuen a càrrec del ciutadà estranger.

- Haver gaudit d'autorització de residència en el passat. És possible que caduqués, no es pogués renovar o que fos extingida per la pròpia administració.
- Haver treballat, cotitzat a la Seguretat Social i / o cobrat algun tipus de prestació o subsidi en el passat.
- Tenir domicili conegut i fix, durant un període significatiu de temps.
- Patir una malaltia crònica, greu o incapacitant.
- Ser víctima de violència de gènere, de tracta de persones, d'explotació laboral o sexual o ser testimoni o perjudicada en procediments judicials que persegueixin aquests delictes.

9. Què fem els voluntaris/ies de Migra Studium en el CIE de Barcelona (Zona Franca)?

Migra Studium, amb permís per part del jutge de control del CIE, és una de les entitats de la societat civil que accedeixi regularment a les instal·lacions. Comptem amb un grup de persones voluntàries que visita gairebé diàriament el CIE de la Zona Franca de Barcelona. Els anys de visita ens han convençut que els CIE a més de dispositius ineficients i perillosos per la vida i els drets de les persones migrants, són com un símbol que pretén criminalitzar la immigració i a la persona migrant.

Ens preocupa especialment la situació de persones vulnerabilitzades com: menors, persones amb malalties mentals, persones amb fort arrelament social, amb menors al seu càrrec, etc. que es troben internes en una instal·lació policial.

És per això que en repetides ocasions, des del grup de visites al CIE hem denunciat la vulneració de drets humans que suposen i n'hem demanat el seu tancament. Recentment hem promogut, amb altres, la campanya “no más CIE”.

Els voluntaris i voluntàries que visiten el CIE a més d'escoltar les persones internes, fan d'observadores dels seus drets i faciliten el contacte amb l'exterior mitjançant visites setmanals i seguiments personalitzats en casos de vulnerabilitat extrema. A més, a través de la redacció d'informes i de l'elaboració de campanyes, es vol sensibilitzar la societat sobre la vulneració dels drets humans en els CIE.

Com ens agrada resumir la nostra feina “**visitarem, visitarem però també denunciarem, denunciarem.... fins que veiem els CIES tancats**”

Que fem?:

1. Visites als interns que demanen ser visitats per Migra Studium
 - a. **Defensar** la dignitat i els drets humans dels interns.
Tramitació de queixes
 - b. Suport en tràmits administratius i pràctics
 - c. **Acompanyar** a les persones internes, una visita a la setmana
Orientar i acompanyar a familiars i amics d'interns en el vestíbul de visitants del CIE.
 - d. **Facilitar el contacte amb l'exterior**
2. Incidència social i política
 - a. **Fer conèixer l'existència dels CIES i informar** sobre la realitat del CIE de Zona Franca
 - b. Aconseguir que es tanquin tot apostant per alternatives menys lesives dels drets de les persones migrades.
3. Treballem en xarxa:
 - a. Tancarem els CIEs (amb SOS Racisme, IRÍDIA i Tanquem els CIEs)
 - b. Grups de visites al CIE del Servei Jesuïta a Migrants

"L'acompanyament, un acte aparentment simple, no ha fet més que augmentar la nostra força i indignació, impulsant-nos a comprometre'ns més en la transformació d'aquesta realitat". Nani, voluntària de CIE.

10. Posicionament

- És una mesura desproporcionada i injusta.
- Priva d'un dret fonamental i bàsic.
- En la Llei d'Estrangeria hi ha alternatives a l'internament que es podrien aplicar (des del retorn voluntari, persones que poden acreditar vincles, inexpulsables...).
- El 56% persones internes en CIE no acaben sent expulsades.
- Les condicions de vida als CIE no garanteixen el respecte a la dignitat humana.

Els Centres d'Internament d'Estrangers (CIE) són uns dispositius que apareixen a la legislació espanyola sobre estrangeria, per privar de llibertat, de manera excepcional, aquelles persones que estan a l'espera de ser expulsades.

L'enduriment de les polítiques migratòries dels darrers anys, acompanyat per determinades directives europees que han donat carta blanca a aquests centres de detenció, els CIE s'han convertit en un element principal a l'hora de visibilitzar la hostilitat amb que es tracta a aquelles persones migrants que han entrat o romanen a Espanya de manera irregular

No es tracta de presons perquè no s'ha comès cap delictes, sinó simplement d'una falta de tipus administratiu, però la privació de llibertat provoca en les persones que hi són internades un desempament i indefensió que afecta al seu estat físic i mental. L'internament al CIE és molt punitiu i lesiu dels drets de les persones migrades.

En els CIE hem constatat la desesperació de les persones migrants internes, a causa de la incertesa que provoca l'amenaça d'una imminent repatriació i les condicions materials en què té lloc la privació de llibertat, en molts casos per una simple situació irregular al país.